

DELİLİĞİN YASALARI

Sibel Oğuz

- Boyun eğmek aklın kârı mı? Aklından kazanç elde edemeyen ben bu sorunun cevabını verebilir miydim? Üç yaşında menenjitte yenik düş-tüğüm günden bu yana aklımla ayrıldı yollarımız. O günden sonra tırtılın kelebeğe dönüşme hikâyesi inandırıcı gelmedi. Kaybedecek bir şeyim kalmadığına inandığımda kuralları yok saydım. Aklımın bana oynadığı bu oyundan sonra kendimce kimsenin bozmaya güç yetiremediği yasalar koydum.

Suphi Delioğlu, sülalede bu soyadı bana sirayet ettiği için şanslıyım. Bazı şeyler sabır bazı dualar zaman ister. Kabul olunmuşluk yazılmış bir kere alınma, kim değiştirebilir kaderimi? Üzerime biçilmiş yakasız mintan nasıl da oturdu bedenime. Ölçülerime uyduğu gibi kalıcı bir isim kazandırdı bana. Ahbaplarım çabucak alıştılar bu unvana. Annemin dili varmadı söylemeye. Kekeledi, heceledi yakıştıramadı. Uzak tutmaya çalıştıkça yapışıp kaldı anlıma, kara bir leke gibi.

Annem, bir eliyle beni sağlama alırken diğer elinde yıpranmış bir dosyayla gezinip durduk. Uzun boylu hekimlere kısa yakarışlarda bulundu annem. Hepsi kafa salladılar. Çaresiz ve kayıtsız. Son bir umut, dedi annem. Hiçbir şeyden habersiz sürüklendim peşi sıra. Sabahın ilk saatlerinde, dokuz veya on iki olmalıydı, evden çıktık. Kuşların unuttuğu dar sokaklardan bol ışıklı caddeye saptık. Ana oğul yeni şeyler duymaya ihtiyacımız vardı. Siyah camlı binaya girdik. Çatısına beyaz güvercinler konmuştu, iki tane. Zile bastı annem, kapı tek hamlede açıldı, karşı koymadan. Apartman kapımızın mekanik direnci canlandı gözümde. İçeri girdik, yerdeki döşeme taşlarda seyrettim yana taranmış saçlarımın yansımalarını. Bir hışımla dikleştirdim. Saçlarım tarak darbesine boyun eğmezdi. Buna müsaade edemezdim. Annem zamanı idareli kullanmak açısından sözcükleri aceleyle söyledi. Elindeki kâğıdı uzattı doktora, yüzdeye vurdu doktor. Annemin yüz ifadesinden bu işten zarar ettiğimiz anlaşılıyordu. Deliliğin ölçütü nedir

doktor, bunun cevabı sende olmalı, diye haykırmak geldi içimden. Dışa vura-
madım. Çıktık öylece, isteğimizin imkânsıza dönüştüğü bir andı zannımca.
Annem elindeki kâğıdı dörde sonra ikiye katlayarak çantasının derinliklerine
koydu. Daha fazla yıpranmasına izin veremezdi. Suskunluğu yüzündeki çu-
kurları eşip derinleştiriyordu. Ben de gülüyordum amaçsızca. O günden sonra
karın ağrılarımı saymasak hastaneye gitmedik. Annem kötü alışkanlıklarını
bırakır gibi azaltarak terk etti inceliğini, katılaştı. Seccadesi dışında kimseye
boyun eğmedi. Bakışları bir atmacanınki kadar tehlikeliydi artık.

Yıllar geçiyor, boyumun uzadığını küçülen pantolonlarımdan anlıyordum.
Ben büyüyordum, bahçemizdeki ıhlamur ağacı uzuyordu. Buna rağmen ters
giden bir şeyler vardı. Aklım neden çocuk kalmayı seçmişti? Bilmiyordum, an-
nem de bilmiyordu.

Günlerim durağandı. Zamanın kendilerine yetmediğini söyleyenlere özeni-
yordum. Çoğunlukla böyledir, sahip olamayacağım, hayalini kurmakla yetine-
ceğim, bir başkasının şikâyet ettiği şeyler benim hayalimdir ne yazık ki. Fakat
ne kadar hızlı koşarsanız koşun bazı yolların sonu yoktur. Dönüp dolaşp baş-
langıç çizgisine gelirsiniz. Yaşam benim için kısır döngü hikâyesinden ibaretti
ne yazık ki.

Vaktimin çoğunu pencerenin önüne oturup, olup bitenleri seyretmekle geçi-
riyordum. Her gün benzer kişileri görmekten sıkılmıştım. Ihlamur ağacı dı-
şında. Köşedeki seyyar satıcının hileli kestaneleri kurtlarından arınmayı bek-
lerken yenilikler de oluyordu elbette. Yanı başımızda PTT'nin açılmasına bir
miktar heyecanlanmıştım. Bu yeni yüzler yeni mektuplar demekti. Sisli bir
güne uyanmışsam şanslı sayılırdım. Pencereye şekiller çizerek can sıkıntımı
azaltabiliyordum. Son zamanlarda geometrik şekillere merak sarmıştım fakat
zihnimde oluşturduğum kadar kusursuz çizemiyordum. Benliğimde tasarla-
dığım küçük daireler düzgün olmayan çok genlere dönüşüyordu. Suç kalemde
miydi, parmaklarım mı kusurluydu yoksa zihnimin asimetrik dalgaları mı
sürüklenmeme sebep oluyordu? Kendime yönelttiğim bazı sorular hiçbir va-
kit karşılık bulamayacaktı.

Postanenin camlarından içeriye rahatlıkla seyredebiliyordum. Sarı renk tabe-
lası çocukluğumun umut vaat eden kapılarını aralıyordu. İçeride görüş alanı-
ma giren güzel yüzlü bir kız vardı. Siyah saçlara, ince parmaklara bir de anne-
nin yıllar önce kaybettiği gülüşüne sahipti.

Gelişyle hayatıma anlamlar yüklemiş, beni sıkıştığım koylardan denizin orta-
larına sürüklemişti. Ya boğulacak ya da yüzmeyi öğrenecektim. Sol yanımda
yolunda gitmeyen şeyler vardı. Daha evvel söylediğim gibi delilik yasalarında
hiçbir şey normal seyrinde ilerlemezdi. Hangi iklimde yaşadığımı, ekvatora
uzaklığımı, zihnimi ortadan bölen çizgiye yakınlığımı kestiremesem de şu-
nun farkındaydım, duygularım uç noktalarda birleşiyor, orta yolu bulamıyor-
dum. Birini ya ölesiye sever ya da şiddetle nefret ederdim. Bunların arasında
elma şekeriyle arama giren bakkal Ramiz ve çırağı vardı.

PTT'nin çaprazımıza taşınmasıyla evimiz bir parça huzura kavuşmuş, annemin yükü hafiflemişti. Olur olmaz her şeye bahane bulmuyor, vaktimin çoğunu pencereye çiçekler çizmekle geçiriyordum. Camlarımız gözümde botanik bahçesine dönüşmüştü. Ruhumun özüne arılar, kelebekler konuyordu. Dışardan bakan için ne ifade ettiği önemli olmamakla beraber baktığım açıdan ne gördüğümdü mühim olan. Sabahları vakitlice kalkıyor, saçlarımı yana tarıyor ve her zamanki yerimi alıyordum. Bana ait her parçam hislerime boyun eğmişti. Kıt kanaat kullandığım aklım, yüreğimdeki tarifsiz otoriteye koşulsuz bir itaatle bağlanmıştı.

Parmaklarım fırça kıvamında, yumuşak çizimler yaparken giderek ustalaşıyordum. Kocaman bir ev çizebilmişim, etrafına çitler dikmiş en çok sevdiğim mavi renge boyamıştım. Gökyüzüyle bütün olmalıydı. Hem kuşlar maviyi çok severler. Annem dolaylı yoldan çitleri neden kahverengiye boyamadığımı, renklerin kuralları olduğunu söyledi. Doğrudan derse bütün çitlerin yıkılacağını, tel örgülerin kopacağını, iplerin birbirine bağlanmayacak yerden ayrılacağını biliyordu. Tabii ya annelerin sezgileri kuvvetli değil miydi? Eleştiri alacağımı bile bile kahverenginin dışına çıkmayı başarmıştım. Bizim dünyamızda sıradanlığa yer yoktu, annem dâhil herkes biliyor ve susuyordu.

Bu sabah güneş beni uyandırmak için annemden evvel davranmıştı. Pencere boşluğundan içeri sızarak yorganıma resimler çiziyordu. Bu sıralar önüne gelen ressamlığa merak sarmıştı anlaşılın. Saçlarımı ellerimle yana tarayıp babamın sarı kravatını taktım. En az PTT kadar dikkat çekecektim. Pencerenin önünde heyecanla bekliyordum. En değerli oyuncağımı kaybetmiş kadar tedirgindim fakat içimdeki umutlu arayış devam ediyordu. Siyah saçlı kızın görünürde olmaması resim yeteneğimi köreltmışti. Parmaklarım katılaşmış, boyalarım kurumuştu. Güç bela ihlamur ağacı çizebildim fakat çiçek açmadı, kısır bir ağaç olmayı tercih etmiş olmalıydı. Akşam olmuştu, bir şeyler boğazımı sıkıyordu. Evet, bütün suç sarı kravattaydı, nasıl da evren bir şeyleri unutmamı istiyormuş gibi geç hatırlatıyordu. Üç gün geçmiş dördüncü güne uyanmıştım. Sayıları aklımda tutmama sevinemiyordum. İçimdeki garip hisler bugün geleceğini söylüyordu. Gözümü PTT' den bir saniye ayırmıyordum. İncancımı yıllar önce doktorun odasında unuttuğum günden bu yana olmadık yerlerde arıyordum. Günler sayamayacağım kadar birikmişti, suskunlaşmıştım. Annem de öyle. Siyah bulutların yoğun olduğu bir sabahtı. Annem, bulutların yağmurun geleceği müjdesini verdiğini söyledi. Yağmur bereketmiş, hayır haberlerle gelirmiş, dedi. Çok sevindim, koşup sarılasım geldi anneme. Çünkü yalan söylemek günahmış, annem Tanrı'ya karşı suç işlemezdi.

Dışarının soğuğu ile içerideki sıcaklığın çatışması elime olmadık malzemeler sunmuştu. Pencereye istediğim resimleri çizebilecektim. Mesleğimde ilerliyordum. Koskocaman bir kule çizmiş, sayısız pencereler koymuştum tepesine. Siyah saçlı kız pencereye çıkmış, saçları rüzgârda dalgalanıyordu. Şimdilik resmini çizmekle yetinecektim, geleceğini umarak. Yağmur ansızın bastırılmış,

ıhlamur ağacının çiçeklerini yere sermişti. Annem hayıflanıyordu, bu sene ıhlamur içemeyecekmışiz. Şimşekler PTT'nin camlarını aydınlatırken dalgınlığımın cezasını çizimlerle ödemiştim. Açık unuttuğum pencereden içeri giren yağmur işe kuleden başlamıştı. Pencerelerin boyası akmış, siyah saçlı kızın saçlarına karışmıştı. Bir şeyleri düzeltmeye çalışırken gözüm PTT'nin camına geniş bantlarla yapıştırılmış kocaman harflere takıldı. Annemi çağırdım, başka bir ifadeyle öğretmenimi. Yazılanları merak ediyordum. Kısık bir sesle "Postaneye eleman aranıyor." dedi. Yağmura olan inancımı kaybetmiştim. Tabii ya delilerin müjdesi bu olmalıydı.